

ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ

УТВЪРДИЛ:

проф. д-р инж. ~~Сеня Терзиева-Желязкова~~

РЕКТОР

ПРАВИЛНИК

ЗА УСТРОЙСТВО И ДЕЙНОСТТА

НА ДЕКАНАТА ЗА ПРОДЪЛЖАВАЩО И ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Правилникът е разработен от:

проф. д-р инж. Николай Карев - Декан на ДПДО

доц. д-р инж. Ваня Кьосева-Василева - Зам. - декан на ДПДО

инж. Милена Митева - Инспектор на ДПДО

София, май 2026 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият Правилник урежда устройството, дейността и финансирането на Деканата за продължаващо и дистанционно обучение (ДПДО) в Химикотехнологичния и Металургичен университет (ХТМУ). Той се основава на Закона за висшето образование, наредбата за държавните изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища и правилника за устройство и дейността на ХТМУ. Актуализацията е свързана с даване на възможност на повече специализанти да участват в провежданите обучения в ДПДО.

Чл. 2. (1) ДПДО е обособено звено на ХТМУ за специализирана учебна дейност. Работи при ограничена финансова самостоятелност и сключва договори за обучение с юридически, физически лица и други контрагенти от името на ХТМУ.

(2) Деканатът не е юридическо лице.

Чл. 3. ДПДО организира, извършва и отчита цялостната дейност по обучението и квалификацията на лица с висше, колежанско и средно образование и на студенти за придобиване на допълнителна професионална квалификация.

II. УСТРОЙСТВО И ДЕЙНОСТ

Чл. 4. ДПДО осъществява учебна дейност в следните две направления:

А. Паралелно през редовния курс на обучение (най-много до четири години след дипломирането) за студенти от ХТМУ и други Висши училища:

1. Разширяване на знанията по изучаваната специалност;
2. Придобиване на нова квалификация;
3. Езиково обучение, български танци и други.

Записаните за паралелно обучение студенти могат да го продължат независимо от настъпилите промени в студентското им положение.

Б. Следдипломно продължаващо обучение:

1. Опресняване и повишаване на квалификацията;
2. Специализация и разширяване на профила на упражняваните професии;
3. Придобиване на нова квалификация;
4. Подготвителни кандидат-студентски курсове.

Чл. 5. Обучението в ДПДО се провежда в следните форми: редовно, вечерно, задочно и дистанционно. За всяка от тях обучението може да бъде групово или индивидуално при различна продължителност определена от учебния план или програма.

Чл. 6. В дейността си ДПДО разполага със собствена, но използва и наличната в ХТМУ материално-техническа база. Организира издаването на учебна и помощна литература.

Чл. 7. (1) ДПДО няма свой собствен академичен състав, а използва хонорувани (хабилитирани и нехабилитирани) преподаватели от състава на ХТМУ, изтъкнати учени и специалисти от други ВУ, БАН, институти и организации.

(2) С преподавателите се сключват граждански договори за извършване на образователни услуги.

Чл. 8. Задълженията на преподавателите, включени в дейността на ДПДО, са:

- да изнасят лекции и провеждат упражнения на ниво, което съответства на съвременните образци в съответната професионална област;
- да организират творческата самостоятелна работа на обучаваните;
- да съдействат за осигуряване на учебния процес с необходимите учебни пособия, записки, спомагателни материали и др.;
- да участват в разработване на необходимата учебна документация;

III. УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 9. (1) ДПДО се ръководи от Декан и Зам. - декан, избрани съгласно изискванията на Правилника за устройство и дейността на ХТМУ.

(2) Правомощията на Декана и Зам. - декана се определят с Правилника за устройство и дейността на ХТМУ и чл. 12 на настоящия правилник.

Чл. 10. (1) Методичният съвет (МС) е колективен съвещателен орган.

(2) В Методичния съвет участват деканът и Зам. - деканът на ДПДО, Зам. - деканите на факултети, ръководители на школи и специализации, представители на звена на ХТМУ, участващи в процеса на обучение на ДПДО. Съставът му се утвърждава от Ректора по предложение на Декана на ДПДО.

(3) Мандатът на МС е 4 години и съответства на мандата на Декана на ДПДО.

(4) В своята дейност МС се ръководи от решенията на Общото събрание на Университета, Академичния съвет и Ректора на Университета. Събира се на заседания при необходимост, но не по-рядко от един път на тримесечие.

Чл. 11. Методичният съвет има право:

1. Да обсъжда и предлага промени в Правилника за устройство и дейността на ДПДО.
2. Да обсъжда и одобрява учебни планове и програми на школи и дългосрочни курсове, организирани и провеждани от ДПДО.

3. Да предлага, избира и освобождава преподавателите, привлечени в учебния процес към ДПДО.

4. Да обсъжда и предлага перспективни насоки за развитие на дейността на ДПДО в ХТМУ.

5. Да обсъжда и предлага състава на Държавните изпитни комисии за дипломни защиты и държавни изпити.

6. Да прави ежегоден анализ и приема отчета за дейността на Декана на ДПДО.

Чл. 12. (1) Деканът на ДПДО има следните правомощия:

1. Да представлява ДПДО в Ректорския и Академичния съвет на ХТМУ и пред външни организации (заявители).

2. Да ръководи дейността на ДПДО по организацията, провеждането и контрола на цялостната методична учебна и обслужваща дейност при различните форми на паралелно и следдипломно обучение.

3. Да извършва маркетингови проучвания и рекламна дейност по предмета на дейност на ДПДО и да преценява целесъобразността от въвеждането на нови форми на обучението.

4. Да подписва съвместно с Ректора удостоверенията и свидетелствата за професионална квалификация.

5. Да предлага на Ректора състав на държавната изпитна комисия и комисии за провеждане на държавни изпити.

6. При необходимост да предлага на АС на ХТМУ откриването на нови или закриването на специализации към ДПДО.

7. Да осъществява тесни делови контакти с аналогични звена на други университети или със стопански организации или ведомства, за които ДПДО квалифицира кадри, като съгласува учебни планове и програми с тях или подготвя проекто-договори за извършването на образователни услуги.

8. Да разкрива собствена финансова партида към счетоводната отчетност на ХТМУ.

9. Да определя калкулативните цени на образователните услуги, извършвани от ДПДО.

10. Да отговаря за воденето на регистър и документация на обучаваните и дипломираните студенти, специализанти и курсисти от ДПДО.

(2) Деканът е длъжен:

1. Да носи отговорност за всички положителни и отрицателни последствия от дейността на ДПДО.

2. Да използва всички законови възможности за разнообразяване на формите и спектъра на обучение в ДПДО, за повишаване активността при набирането на кадри за обучение, за подобряване качеството на учебния процес, за усъвършенстване и развитие на материалната база на ДПДО.

3. Да подпомага, подготвя и организира дейността за привличане на специалисти с висше, полувисше и средно образование за повишаване на квалификацията, специализация и преквалификация от различни сфери на стопанската дейност.

4. Да съдейства за организирането на школи по определени направления в ХТМУ.

5. Да следи за спазване на законността, договорната, учебната и финансовата дисциплина в ДПДО.

(3) Деканът на ДПДО утвърждава следната учебна документация:

- учебния план;
- учебните програми по отделните дисциплини;
- списъка на преподавателите;
- графика на учебния процес;
- план-сметката на обучението.

(4) В своята дейност Деканът се подпомага от Зам. - декана и инспектора на ДПДО.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС В ДПДО

Чл. 13. Учебната дейност в ДПДО се осъществява в направления и по форми, посочени в чл. 4 и 5 на настоящия правилник като:

(1) Паралелното обучение се извършва на доброволни начала:

- срещу заплащане диференцирано по желана специалност или тематика, включващо стойността на хонорарите и осигурителните плащания на преподавателите, съгласно утвърдените от Методичния съвет на ДПДО учебни планове и програми, плюс процент косвени (режийни) разходи определени от АС и утвърдени от Ректора и Главния счетоводител по предложение на Декана;

- при завършен IV семестър на редовно, респективно VI семестър на задочно обучение във ВУ при дългосрочното обучение;

- при условие за редовно посещение на лекции и упражнения, респективно полагане на изпити в извънучебно /извън редовна изпитна сесия/ време.

(2) Паралелното дългосрочно обучение по желана специалност е групово, редовно, задочно и дистанционно и продължителността му е четири семестъра (две години).

(3) Номенклатурата на специализациите при паралелното обучение се определя от АС по предложение на Декана.

(4) Специализациите и студентите, които са приети за паралелно обучение се обявяват със заповед на Ректора.

(5) При краткосрочното обучение по дадена тематика продължителността се определя от учебния план и учебните програми.

(6) Следдипломното обучение се извършва на доброволни начала, срещу заплащане по план-сметка, утвърдена от Декана според:

- формата на обучение;
- продължителността на обучението – краткосрочно до 6 месеца, дългосрочно – над 6, 12 или 18 месеца.

(7) Следдипломното обучение може да бъде групово или индивидуално.

Чл. 14. На основание изискванията на ЗВО обучението в различните форми и направления на ДПДО се провежда по учебна документация, която включва:

1. Заявление, което се попълва от всеки желаещ да бъде обучаван;
2. Обучението в различните форми на ДПДО се провежда по предварително утвърдени учебни планове;
3. Учебни програми по отделните дисциплини като неразделна част от учебния план;
4. Препис-извлечение от протокола на оторизираното звено, приело учебния план и програмите към него и предложило ръководителя на обучението.

Чл. 15. (1) Проектът на учебните планове за школите и списъка на участващите преподаватели се обсъжда на заседание на Методичния съвет, след което при необходимост се съгласува с възложителя.

(2) Учебният план за групова специализация е неразделна част от договора със заявителя.

Чл. 16. Аудиторната заетост при различните форми на паралелно и следдипломно обучение се определя от учебния план.

Чл. 17. Общата максимална аудиторна заетост за лекции и упражнения при:

1. Паралелно обучение за една специализация е до 420 учебни часа.
2. Следдипломно обучение общо за всички дисциплини:
 - за формите на обучение под 6 м. съгласно учебния план;
 - при над 6, 12 или 18 месечна редовна форма - до 420 учебни часа съгласно учебния план;
 - при 12 или 18 месечна задочна форма - 33% от редовната.

Чл. 18. Паралелното обучение се води на учебни семестри.

1. Продължителността на един семестър е до 14 седмици.
2. Една календарна година има два семестъра.

Чл. 19. (1) Редовните изпитни сесии през целия курс на паралелното обучение са общо 4, по една след всеки семестър с продължителност по една седмица.

(2) Поправителната и ликвидационна сесия при паралелното обучение е само една, в седмицата след ликвидационната сесия на ХТМУ.

(3) Семестриално завършилите студенти, които не се дипломират до ликвидационната сесия за защита на дипломна работа или държавни изпити, губят студентските си права. Те могат да получат отново студентски права по време на кандидатстудентската кампания за следващата учебна година, като заплащат една семестриална такса, но не по-късно от пет години след семестриалното си завършване.

Чл. 20. (1) Студентите и специализантите (курсистите) завършват обучението си в различните форми към ДПДО със защита на дипломна работа, полагане на държавен изпит и др. Формата за завършване на обучението се определя в учебния план.

(2) Определянето на темите на дипломните работи и на ръководителите им става по предложение на съответния ръководител на специализация, курс и школа в съответствие с интересите и предпочитанията на обучавания (те) не по-късно от:

- за дългосрочните - след приключването на IV семестър;
- за краткосрочните - съгласувано със заявителя.

(3) Защитата на дипломната работа или полагането на държавен изпит се извършва пред Държавна изпитна комисия, назначена от Ректора.

(4) Защитата, респективно изпитът се провеждат на открито заседание на Комисията, а оценката се определя на закрито заседание, като средноаритметично от оценките на членовете на комисията.

Чл. 21. На успешно завършилите различните форми на паралелно и следдипломно обучение се издават:

- удостоверение за професионална квалификация - за курсове или индивидуални специализации до 6 месеца;
- свидетелство за професионална квалификация - за специализации над 6 месеца;
- свидетелство за професионална квалификация „Учител по общотехнически и специални учебни предмети“, „Учител по химия и опазване на околната среда, общотехнически и специални учебни предмети“, „Учител по специални учебни предмети“ в зависимост от професионалната квалификация на образователно-квалификационната степен.

V. ФОРМИ НА РЕГЛАМЕНТИРАНО ОБУЧЕНИЕ

A. Школа (групова специализация)

Чл. 22. (1) Школите са постоянно действащи форми с продължителност 12 месеца - редовно и 18 месеца задочно обучение. Минималният брой курсисти във всеки випуск е 8 души. Откриват се на базата на договори с фирми и организации, а така също с решение на Методичния съвет утвърдено от Ректора при доказана

целесъобразност да се обучават голям брой специалисти по обособени научни направления или с определена квалификация в продължение на няколко години.

(2) При еднократна необходимост се организира групова специализация.

(3) За специализирано обучение по изключение, със заповед на Декана на ДПДО, минималният брой курсисти може да бъде определен и под 8.

Чл. 23. За ръководител на школа или групова специализация се назначава хабилиотирано лице, което има следните основни задължения:

- да ръководи цялостната дейност по планиране, провеждане и отчитане на учебната дейност;

- да отговаря за навременното дипломиране на специалистите и да се отчита пред Методичния съвет за качеството на учебния процес;

- да следи за финансовото състояние на школата или груповата специализация.

Чл. 24. На ръководителите на школи и групови специализации за периода на времетраене на всяка колективна форма на обучение при брой на обучаваните не по-малко от 8 души се заплащат 5 лекционни часа месечно. При по-малък брой на обучаваните заплащането се редуцира.

Чл. 25. Специализацията е обучение с продължителност до 12 месеца редовно и до 18 месеца задочно. Продължителността на очните занятия се регламентира с учебния план.

Чл. 26. (1) Ръководството на индивидуалните специализации се осъществява от ръководител (хабилиотирано лице), който се назначава от Декана на ДПДО.

(2) Задълженията на ръководителя на индивидуалните специализации са аналогични на тези посочени в чл. 23 от настоящия Правилник.

Б. Дистанционно обучение

Чл. 27. (1) Дистанционното обучение е форма на организация на обучението предназначена за провеждане на паралелно и следдипломно продължаващо обучение.

(2) Дистанционното обучение включва присъствени периоди до 30% от аудиторната заетост, предвидена за редовната форма на обучение по дадената специализация.

(3) Учебните материали и ресурси за самоподготовка, използвани в дистанционната форма на обучение по дадена специализация, осигуряват не по-малко от 75% от учебното съдържание на учебната програма.

(4) Учебните материали и ресурси се класифицират в 4 равнища:

- първо равнище - учебни и методически материали на хартиен носител или техните електронни варианти;

- второ равнище - мултимедийни и интерактивни учебни материали, разпространявани на електронни носители, магнитни и оптически дискове;

- трето равнище - учебни материали и модули за обучение и оценяване, разположени на специализиран сървър с гарантиран високоскоростен достъп до Интернет;

- четвърто равнище - учебни материали и ресурси за самоподготовка, разположени в базирана Интернет система за дистанционно обучение с гарантиран високоскоростен достъп до Интернет.

VI. ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 28. Работата на ДПДО се основава на пълна вътрешно-стопанска сметка.

Чл. 29. (1) За всяка форма на паралелно или следдипломно обучение се съставят план-сметки за приходите и разходите, съгласно утвърдена от Академичния съвет форма, която е неотменна част от договора за обучаваните.

(2) За ДПДО се прави семестриален баланс за приходите и разходите за двете направления от дейността на Деканата.

(3) За оценка на цялостната финансова дейност на ДПДО през м. февруари се съставя сборен финансов отчет за предшестващата календарна година. Той включва:

- Приходна част, съдържаща постъпленията от:

1. Остатък от парични средства от предходната година;

2. Парични средства за целево финансиране на обучението в различните форми за ДПДО от страна на възложителите;

3. Приходи от парични средства от такси, дарения и др.

- Разходната част съдържа:

1. Всички средства за учебния процес, консумативи и за развитие на материалната база на ДПДО;

2. Отчисления за социални осигуровки и за режимни разходи на ХТМУ.

Чл. 30. (1) Ценообразуването на обучението в отделните форми на паралелното и следдипломното обучение се извършва в съответствие с действащите нормативни актове, Закона за висшето образование и Решенията на Академичния съвет на университета с отчитане на разходите по бюджетната класификация.

(2) Цените се формират на договорна основа в зависимост от търсенето и предлагането, качеството на учебния процес, цените на подобни услуги в други висши училища у нас и в чужбина.

Чл. 31. (1) Възнагражденията на преподавателския състав се определят в съответствие с:

1. Хорариумът, планиран в учебната документация за съответната специализация;

2. Видът на учебната дейност, оценена в часа упражнения (консултации) в съответствие с Правилника за определяне на нормативната и допълнителна заетост на академичния състав на ХТМУ;

3. Определените от Академичния съвет заплащания за час упражнения съобразно ценза на преподавателя като минимум.

(2) При определяне на цената на час упражнение се допуска свободно договаряне с преподавателския състав и специализантите с отчитане на интересите на висшето училище и качеството на учебния процес при различните форми на обучение.

(3) При определяне на цената на час упражнение за паралелно дистанционно обучение се допуска свободно договаряне с преподавателския състав.

(4) При останалите форми на паралелното обучение възнагражденията се определят въз основа на издадена от Ректора на ХТМУ заповед по предложение на деканския съвет.

(5) Възнагражденията на чуждестранните специалисти - преподаватели участващи в дейността на ДПДО се определят в съответствие с решенията на Академичния съвет на ХТМУ.

Чл. 32. Всички договори за провеждане на различните форми на обучение в ДПДО, както и сборния финансов отчет на ДПДО се утвърждават от Ректора и Главния счетоводител по предложение на Декана на ДПДО.

Чл. 33. (1) Превишението на приходите над разходите на структурните звена на ХТМУ и школите от дейността им по обучението на специализантите към ДПДО се определя като разлика от получените приходи и направените фактически разходи. То се разпределя по следния начин:

1. За покриване на режимните разходи на Висшето училище, утвърдени от АС;

2. В структурните звена на ХТМУ и школите за развитие и усъвършенстване на материално-техническата база за провеждане на качествен учебен процес остават до 30%.

3. За организиране на рекламната дейност, за пряка връзка с потенциални заявители за подготовка и сключване на договори и др. - до 20%.

4. За допълнително стимулиране на всички, които са допринесли за постигането на високи крайни годишни резултати в зависимост от личния принос - до 20%.

5. В случаите на внесени такси или парични средства за обучение, но неосъществено по вина на възложителя в планираните срокове, след отчисляване на средствата за Университета, останалата сума се прехвърля за нуждите на обучаващото структурно звено на ХТМУ.

(2) Разпределението на сумите за допълнително стимулиране по предходната алинея се утвърждава от Ректора по предложение на Декана на ДПДО, съгласувано с ръководителите на съответните структурни звена на Университета и школите.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 34. Този правилник се създава въз основа на Правилника за устройство и дейността на ХТМУ.

Чл. 35. Настоящият правилник влиза в сила от датата на приемането му от Академичния съвет на ХТМУ.